

## CAPVT NONVM,

Christus Apostolos binos ad prædicandum cum potestate & autoritate mittit, quos reuersos in desertum ducit, vbi quinque virorum milia ex quinque panibus, & duobus piscibus satiat. Inde confessionem suæ diuinitatis ab Apostolis inquirēs, à Petro excipit, transfiguratus coram tribus Moyses & Elias comitantur eum: descendens de monte lunaticum curat: atque discipulorum controuersiam super præfulatu sedat, illosque Samaritanis inensos à maledicto prohibet.

**C**† Onuocatis autem Iesus duodecim Apostolis, dedit illis virtutem & potestatem super omnia demonia, & ut languores curarent. Et misit illos prædicare regnū Dei, & sanare infirmos. Et ait ad illos: † Nihil tuleritis in uia, neq; virgā, neq; perā, neq; pānem, neque pecuniam, neque duas tunicas habeatis. Et in quamcunque domum intraueritis, ibi manete, & inde ne exeatis. † Et quicumque non receperint vos, exeuntes de ciuitate illa, etiam puluerem pedum vestrorum excutite in testimonium supra illos. Egressi autem circuibant per castella, euangelizantes & curantes ubique.

† Matth.

10. 2.

Marc. 6. 8.

120. q. 1.

Præfens. 11

q. 3. Ira

sæpe.

† Matth.

10. c.

Mar. 6. b.

Act. 13. g.

Facta prædicandi regnum Dei Apostolis facultate, prædicationi necessaria simul committit. Primò quo ad animam, vt demonia ab obsessis eijciant: secundò languores curent, & infirmos sanent. Quales autem esse debeant, si suum velint euangelium fore gratum auditoribus, sine virga, sine pera, sine cibus, atque pecunijs, & veste simplici contenti incedant: nõ diffidentes quominus necessaria vitæ sibi suppetant. Hospitalis præterea necessitudinis iura commendat, alienum astruens à prædicatore regni Dei per domos passim cursitare, à quibus si non recipiantur, à ciuitate exeant, & puluerem à pedibus in signum reprobationis & maledictionis excutiant. Quod autem dicit: Nihil tuleritis in uia, Græcè est, *is τὸν ὁδὸν*, hoc est, in uiam, id est, Nolite solliciti esse de necessarijs ad iter vestrum peragendum.

† Audiuit

† Matth.  
14. a.  
Marc. 6. b

† *Audiuit autem Herodes Tetrarcha omnia quæ fiebāt ab eo, & hesitabat, eò quod diceretur à quibusdam: Quia Ioannes surrexit à mortuis, à quibusdam verò: quia Elias apparuit, ab alijs autem: quia propheta vnus de antiquis surrexit. Et ait Herodes: Ioannem ego decollauī, quis est autē iste, de quo ego talia audio? & querebat videre eum.*

Matthæus & Marcus asserunt Herodē credidisse Ioannem, quem decollauerat, suscitatum, & ideo talia facere miracula. Lucas verò Herodem ait dubitasse, imò impossibile potius duxisse, quia dicebat: Ioannem decollauī, ex quo inferebat: nō igitur hic est Ioannes. Qui itaque hunc esse Ioannem dicebat, non palām audebat hunc esse Ioannem asserere, timens ne populus Ioannis hortatu in eum sæuiret, vel ne eum audacius argueret. Itaque timebat quem interemerat mortuum, ne & ipse apud Deum post mortem tantam impetrasset potestatem ab illo, vt miracula faceret, & in peccatores grauius inueheret.

† Matth.  
14. c.  
† Mar. 6. d

† *Et reuerſi Apostoli, narrauerunt illi quæcunque fecerunt: & assumptis illis, secessit seorsum in locum desertum, qui est Bethsaidæ. Quod cum cognouissent turbæ, secutæ sunt illum: & excepit eos, & loquebatur illis de regno Dei, & eos qui cura indigebant, sanabat. Dies autem cæperat declinare.*

Reuerſi Apostoli, narrauerunt quæcunque; contigerant illis, dæmones inquam, illis subijci, morbos nullo discrimine curari, auditores faciliè attentos reddi, & nec illis penitus quid defuisse in via asseruerunt. Quos vt audiuit, duxit illos in desertum locum, qui dicitur Bethsaidæ, eo quòd esset prope Bethsaidam, ciuitatem Petri & Andreæ. Vbi dicit: qui est Bethsaidæ, Græcè est *καλὸς αἰὶνός* *βηθσαιδα*, id est, ciuitatis, quæ dicitur Bethsaidæ. Interpres verò intelligit *C H R I S T V M* secessisse in desertum, quod erat iuxta Bethsaidam, vel pertinebat ad ciuitatem Bethsaidam, vel ab illa dependebat. Nec clam desertum potuit Christus petere, quin plurima turba virorum, mulierum, & paruulorum eum sequeretur pedes, vt aliquid fructus ab eo consequeretur. Vnde languidos eorum curauit, & ad vesperam vsque vel prædicauit, vel morbos ab his qui eius cura indigebant, expulit, omnesq;

nesq; sanauit agrotos.

Et accedentes duodecim, dixerunt illi: †Dimitte turbas, vt †Ioā.6.a.  
euntes in castella villasq; que circa sunt, diuertant, & in-  
ueniant escas: qui hic in deserto loco sumus. Ait autem ad  
illos: Vos date illis manducare. At illi dixerunt: Non sunt  
nobis plus quàm quinque panes, & duo pisces: nisi fortè nos  
eamus, & emamus in omnem hanc turbam escas. Erant  
autem ferè viri quinque milia. Ait autè ad discipulos suos:  
facite illos discumbere per conuiuia quinquagenos. Et ita  
fecerunt. Et discubuerunt omnes. †Acceptis autem quin-  
que panibus, & duobus piscibus, respexit in cælum, & benedi-  
xit illis, & fregit, & distribuit discipulis suis, vt ponerent  
ante turbas. Et manducauerunt omnes, & saturati sunt.  
Et sublatum est quod supersuit illis, fragmentorum cophini  
duodecim.

†Matth.

14. d.

Marc. 6. f

Ioan. 6. b.

Postquam Christus eos qui sequuntur eum sanauit  
ab infirmitatibus suis, hos pane cœlesti verbo regni Dei  
satiauerat, hos corporali & materiali pane satiat. Nō au-  
tem ociosos, non in urbibus aut villis oscitantes, sed ver-  
ba Dei, & prædicationes frequentantes, & spiritualiter  
& corporaliter à Christo aluntur, & ab ægritudinibus  
curantur. Hos autem panes dedit discipulis distribuendos,  
qui tam paucos Christo obtulerant, vt illos inuimè  
lateret miraculum, qui & cæteris futuri erant vtriusque  
cibi dispensatores, qui animo etiam toto parati erant cū-  
cta quæ habebant pro nomine Christi expendere in tan-  
tæ multitudinis alimentū, cū dixissent: Eamus & ema-  
mus in omnem hanc turbam escas. Quod autem dicit:  
Facite illos discumbere per cōuiuia quinquagenos. Pro  
conuiuia, Græcè est *κλιμας*, id est, accubitus, alij legunt  
*κλιμας*, id est, cateruatim, q. d. Facite illos discumbere  
quinquagenos, vel singulo quoq; accubitu quinquagin-  
ta. Comederunt & saturati sunt, & fragmenta, quorum  
rudes incapaces erant, dantur Apostolis referuāda: quia  
vt dicit August. Mysteria quæ à rudibus non capiūtur,  
à perfectis inquiruntur. Sunt enim fragmenta quæ po-  
pulus non potuit manducare, quædam secretiores intel-  
ligentiæ,

CAP. IX. EVANGELIUM

ligentia, quibus impleti sunt Apostoli, quasi cophini duodecim, quorum est mysteria secreta seruare, & non rudioris vulgi, contra neotericos huius tempestatis, qui secretiora sacrae mysteria scripturae ad idiotas etiam mulieres spectare contendunt.

- † Matth. 16. c. Marc. 8. c. † Et factum est cum solus esset orans, erant cum illo et discipuli, et interrogauit illos, dicens: Quem me dicunt esse turbæ? At illi responderunt, et dixerunt: Ioannem baptistam: alij autem Eliam: alij vero quia unus propheta de prioribus surrexit. Dixit autem illis: Vos autem quem me esse dicitis? Respondens Simon Petrus dixit: Christum Dei. At ille increpans illos, præcepit ne cui dicerent hoc, dicens: † Matth. 17. d. Marc. 8. c. † Quia oportet filium hominis multa pati, et reprobari a senioribus, et principibus sacerdotum, et scribis, et occidi, et tertia die resurgere.

Lucas hic videtur velle Christum statim post miraculum quinque panum hanc quaestionem Apostolis proposuisse. Matthæus autem vult Christum illos longius a Iudæis abduxisse, vt liberè absque formidine veritatem & opinionem eorum exquireret. Duxit autem illos vsque ad fines Iudææ, vbi Cæsaream Philippi construxerat Philippus Herodis filius in honorem Tiberij Cæsaris, quæ nunc Paneas dicitur. Nec discipulos suos interrogat, quasi sententiæ eorum nescius, sed vt nos eorum fidem doceret, & eorum confessionem renumeraret. Nec Petrus solus sciebat, quamuis pro cæteris responderit, ipsum esse Christum Dei, in quo & diuinitatem, & humanitatem simul explicuit. Christus autem prohibuit, ne cui Petri reuelarent confessionem, quod scilicet ipse esset Christus Dei, & filius, quod per patrem volebat in transfiguratione reuelari, & seipsum per passionem, quam prædicat exhibendam, & consequenter per resurrectionem Deum confirmare.

- † Matth. 10. d. & 16. d. Marc. 8. d. Ioan. 12. d. Dicebat autem ad omnes: † Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, et tollat crucem suam quotidie, et sequatur me. Qui enim voluerit animam suam saluam facere, perdet illam. Nam qui perdidit animam suam propter me, saluam faciet illam. † Quid enim proficit homo, si lucretus

lucretur vniuersum mundum, se autem ipsum perdat, & detrimentum sui faciat? Nam qui me erubuerit, & meos sermones, huic filius hominis erubescet, cum venerit in maiestate sua, & patris, & sanctorum angelorum. † Dico autem vobis verè, sunt aliqui hic stantes, qui non gustabunt mortem, donec videant regnum Dei.

† Matth.  
16. d.  
Marc. 9. a

Christus ideo incarnari voluit, vt homines deos faceret, factus homo, & hominem à paradiso exulem ad cœlestia regna reuocaret. Verùm nec ipse absque tribulatione & passione ad propria redire voluit: vnde post prædictam Apostolis suis passionem & resurrectionem, docet illos modum, quo ipsum imitari debeât, si ad eius peruenire velint resurrectionis participium. Inde qui vult illum imitari, veterem deponat hominem cum concupiscentijs, & fiat de superbo humilis, de luxurioso castus, & huiusmodi, quod est seipsum abnegare, & per has virtutes corpus animæ subijciat, cum Apostolo dicente: Castigo corpus meum, & in seruitutem scilicet animæ redigo: quod est crucem suam tollere, & Christum in suis sequi passionibus. Sed & si persecutionis tempore pro Christo & eius fidei testimonio dignū ducit vitam perdere, saluâ inueniet eam in cœlo, ad quod vita data est consequendum. Cæterum Apostoli difficile putabant posse negare, quod essent, tollere crucem suâ, seipsum in tribulationes & mortem dare, & animam propriam periculis exponere, quos præmio futuræ gloriæ certiores reddere curans, ait: Sunt quidam ex his qui mecum stant, & parati sunt pericula mecum subire, qui antequam moriantur, videbunt gloriâ meam sibi paratâ, utpote in transfiguratione mea: vel, non gustabunt mortem, donec me videât in ecclesia mea vniuersa regnantē, quæ maximè regnū Dei dicitur. Cætera vide Matth. 17.

† Factum est autē post hæc verba serè dies octo, & assumpsit Petrum, & Iacobum, & Ioannem, & ascendit in montem vt oraret. Et facta est, dum oraret, species vultus eius alterans, & vestitus eius albus & resplendes. Et ecce duo viri loquebantur cum illo: erant autē Moyses & Elias visi in maiestate, & dicebant excessum eius, quem completurus

† Matth.  
17. a.  
Marc. 9. a

erat in Ierusalem. Petrus verò & qui cum illo erant, gra-  
uati erant somno. Et euigilantes viderunt maiestatem eius,  
& duos viros qui stabant cum illo. Et factum est cum di-  
scederent ab illo, ait Petrus ad Iesum: Preceptor, bonum est  
nos hic esse, & faciamus tria tabernacula, unum tibi, &  
unum Moysi, & unum Elie: nesciens quid diceret.

Christus à terra in montem excelsum tres secum ab-  
duxit, qui ad testimonium sufficerent, post dies circiter  
octo, ex quo prædixerat: Sunt quidam hic stantes, &c.  
Verùm Lucas primum & postremum diem annumerat:  
Matthæus verò sex intermedios. Hic autem orans in aliam  
formam & figuram transfiguratus est, non in aliud cor-  
pus, vel aliam personam, sed eodem manente claritas in-  
terior diuinitatis exteriora ad eò illustrauit, nec tantum  
corporis, sed & vestimètorum, vt & alijs omnino appa-  
reret transformatus. Et vt ait Hiero. talis apparuit Apo-  
stolis, qualis futurus est in iudicio, vbi omnes & boni &  
mali visuri sunt ipsum iudicem, vnusquisq; ad suam re-  
tributionem. Nemo putet eum amisisse corporis verita-  
tem, & assumpsisse corpus spirituale, vel ærium: vbi en-  
nim splendor faciei, & candor vestium describitur, non  
substantia tollitur. Et vt Apostolorum fidem augeat, dat  
signum de cælo, & de inferis, Elia illinc descendente,  
quo conscenderat, & Moysè hinc resurgente, quo de-  
scenderat. Ideo autem viuus & mortuus apparent, vt  
Christum viuum moriturum designent, & postea victu-  
rum: sed & vt nos viui simus Deo, mortui autem mun-  
do. Quod autem hic dicit Lucas: Et dicebant excessum  
eius, græcè est ἕξος, quod excessum significat, siue mor-  
tem. Est ergo sensus: Loquebantur de morte eius, quam  
passurus erat in Ierusalem. Vides ad quantam eleuet ora-  
tio iustorum gloriam, cum fit debite: quandoquidem  
Petrus Christi orationi assistens, nõ solum Christum sen-  
sit transformatũ, sed etiã seipsum, vt etiam diceret quod  
nesciret, scilicet tria faciendã tabernacula, qui nec faber  
esset, nec materiam aut instrumenta apta haberet: ita vt  
tanquam confusa mente inconsideratè loqueretur.

Hec autem eo loquente, facta est nubes, & obumbravit eos,  
& timuerunt, intrantibus illis in nubem. Et vox facta est

de nube, dicens: † Hic est filius meus dilectus, ipsum audite. † Mat. 3. g  
Et dum fieret vox, inuentus est Iesus solus. Et ipsi tacue- & 17. b.  
runt, & nemini dixerunt in illis diebus quicquam ex his Marc. 1. b.  
que viderant. & 9. a.  
2. Pet. 1. d

Recedentibus igitur Moyse & Elia, nubes obumbravit eos, & vox patris audita est, dicens: Hic est filius meus dilectus, non Moyse, quantumuis legem meam vulgauerit, nec Elias, quantumuis legem meam zelauerit, vt nec etiam ipsum mortem adhuc pati permiserim, sed hic Christus quem ad consummandum, quicquid vel Moyse, vel Elias, cæteri que prophætæ de me & ipso prædixerint, destinauerim. Propterea ipsum præ omnibus alijs audite, & credite, qui est terminus & finis omnium aliorum. Cætera reperies Mat. 17. & Marc. 9. Factum est autem in sequenti die, descendentibus illis de monte, occurrit illis turba multa. Et ecce vir de turba exclamauit, dicens: Magister, obsecro te, respice filium meum, quia vnicus est mihi: & ecce, spiritus apprehendit eum, & subito clamat, & elidit, & dissipat eum cum spuma, & vix discedit dilanians eum: & rogavi discipulos tuos, vt eijcerent illum, & non potuerunt. Respondens autem Iesus, dixit. † O generatio infidelis, & peruersa, usquequo ero † Matth. 17. c.  
apud vos, & patiar vos? Adduc huc filium tuum. Et cum accederet, elisit illum dæmonium, & dissipauit. Et incre- Mar. 9. c.  
pauit Iesus spiritum immundum, & sanauit puerum, & reddidit illum patri eius.

Huius viri filium Matthæus dicit fuisse lunaticum, à quodam morbo quem patiuntur vt plurimum qui in interlunio nascuntur. Hic etiam morbus vocatur Comitialis, quia illum patiens interdum lucida habet interualla, sed adueniente plenilunio, quo humores augentur, intermiscet se dæmon & commouens humores ægroti, cerebrum contorquet, vt vel homines Lunæ mali causam viderent illi diuinum quid habere crederent, & illa adorarent, vel Deo creatori eius calumniam facerent. Huius autem morbi poëta quidam Serenus meminit.

*Est subiti morbi species, cui nomen ab illo,  
Quod fieri nobis suffragia iusta recuset.*

D d

Sæpe

*Sape etenim membris atro languore caducis,  
Concilium populi labes horrenda diremit.*

*Ipse Deus memorat dubiæ per tempora Lunæ,  
Conceptum, talis quem saepe ruina profundit.*

Pro quo autem habet interpres : elidit eū dæmonium, Græca nunc habent ἔρρηξεν, id est, laniauit, elisit : interpres legit ἔρρηξεν, laniauit, elidit. Quod autem discipuli nō potuerunt dæmoniacum curare, dicit Christus & illorum, & offerentis incredulitatem in causa fuisse, vt patet ex Matthæo, & Marco. vide ibidem.

*Stupebant autem omnes in magnitudine Dei, omniūq;  
mirantibus in omnibus quæ faciebat, dixit ad discipulos  
suos: Ponite vos in cordibus vestris sermones istos. Filius enim  
hominis futurum est vt tradatur in manus hominum.  
At illi ignorabant verbum istud, & erat velatum ante  
eos, vt non sentirent illud: & timebant eum interrogare de  
hoc verbo.*

Christus suæ passionis memoriam discipulis suis frequenter inculcat, ne imminente illa scandalizentur, & illum quem nuper Dei filium confessi sunt, gratis abnegent. Iuxta quod illis prædixit Ioan. 16. Hæc locutus sum vobis, vt non scandalizemini. & sequitur: Hæc locutus sum vobis, vt cū venerit hora, eorum reminiscamini, quia ego dixi vobis. Quod autem dicit, stupebant in magnitudine, Græca habent ἐπι τῆ μεγαλειότητι, id est, in magnificentia, seu maiestate: quæ æquiualeat. Similiter quod paulo post ait: Ponite in cordibus vestris, Græca habet ἐν ταῖς ἀκοαῖς, id est, in aures vestras. Et pro velatum ante eos, Græcè est, πασακρυβωμένον, id est, occultatum, & absconditum illis. Quod verò ait, vt sentirent illud, Græcè est, ἵνα ἴδωσαν, id est intellexerent, quod est sensu interiori capere.

† Matth.  
18. a.

Mar. 9. c.

† Intrauit autē cogitatio in eos, quis eorum maior esset, At Iesus videns cogitationes cordis illorum apprehendit puerum, & statuit illum secus se, & ait illis: Quicumque susceperit puerum istum in nomine meo, me recipit: & quicumque me receperit, recipit eum qui me misit. Nam qui minor est inter vos omnes, hic maior est.

Vide-



Videbant cæteri discipuli Petrum in plurimis sibi à Christo prælatum saltem in terris, suscitantur deinceps an sit etiam in cælo præferendus. Quibus respondens Christus, maiori puerili innocentia confert, qui nec iræ reminiscuntur, nec vindictam prosequuntur, nec sunt ambitiosi, sed paucis contenti: horum autem & talium est regnum cælorum. Cætera patent Matthæi 18.

Respondens autem Ioannes dixit: † Præceptor, vidimus quendam in nomine tuo eicientem dæmonia, & prohibuimus eum, quia nō sequitur nobiscum. Et ait ad illos Iesus: Nolite prohibere: qui enim non est aduersum vos, pro vobis est. † Mar. 9.f

Quidam inani forte gloria capti, Christi tamen verbo consili, coniurabant in nomine eius dæmonia, & à possessis expellebāt, aduersum quos Ioannes humanū quid, vt videtur, passus, queritur, & querelæ simul causam adducit, quia inquit, non sequitur nobiscum. Cui Christus satisfacit, quia si nomen eius venerantur & glorificant, non omnino ipsum aut nomen eius calumniabuntur. Quod si inquit Marcus, contra vos non est, pro vobis est, non est igitur prohibendus qui talia agit.

Factum est autem dum cōplerentur dies assumptionis eius: & ipse faciem suam firmavit vt iret in Ierusalem. Et misit nuncios ante conspectum suum: & euntes intrauerūt in ciuitatem Samaritanorum, vt parerent illi. Et non receperunt eum, quia facies eius erat euntis in Ierusalem. Cum vidissent autē discipuli eius Iacobus & Ioannes, dixerunt. † Domine, vis dicimus vt ignis descēdat de cælo, & consumat illos? Et cōuersus increpauit illos, dicens: Nescitis cuius spiritus estis. Filius hominis non venit animas perdere, sed saluare. Et abierunt in aliud castellum. † 23. q. 4. cap. Tres personæ. ca. Quid faciet.

Cum dicit: Factum est autem dum completeretur dies assumptionis eius, Græcè est, ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἰουμῶσι κηθῆναι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ. Notandum hoc loco, ἀναλαμβάνειν, vt testatur Budæus in suis Commentarijs, significat filiū abdicatū in domum recipere, quod patres post emendationem & satisfactionem faciebant Athenis. CHRISTVS autem in terris quasi abdicatus à patre homo factus, post culpæ nostræ emendationem

ac satisfactionem, quam solus ipse iuxta patris decretum in cruce præstitit, tunc demum ἀναληφθεὶς, domumque accersitus est, & euocatus à patre, cum mandatis patris perfunctus est. Hic ergo quod Lucas ait: dū complerentur dies assumptionis eius (nam Græca in singulari habent) quod parum refert: sensus est, Dum implerentur dies, quando Dei patris omnibus mandatis perfunctus Christus in cœlum reciperetur, qui pauci superessent ei in cœlum ascensuro: Græcum tamen verbum pro assumptionis, est ἀναληφθεὶς. Est autem ἀναληφθεὶς τῶν πατρῴων, agnitio, qua quis penes se puerum asciscibat, & quasi filium agnoscebat. Sensus ergo hoc modo potest esse: Cū pauci dies superessent, vt in cœlestem ac patriam domum admitteretur homo Deus Christus, & verus patris filius illi agnosceretur. Siue: Cū pauci dies superessent, vt assumeretur ex hoc mundo, & ille iret ad patrem, id est, cū pauci dies superessent, vt mortem pateretur, & ipse inquit, faciem suam firmavit, vt iret in Ierusalem, aut conformauit, iturus in Ierusalem, ne vultum trepidantis hominis præ se ferret: quanquam non ignoraret se à Pharisæis ad mortem peti. Ituro autem necesse erat per oppida Samaritanorum transire: & quia eum multa turba sequebatur, præmittit nuncios in oppidum quoddam Samaritanorum, vt & domum illi, & necessaria præpararent. Samaritani autem non receperunt eum: quia vt inquit Lucas, facies eius erat euntis in Ierusalem. Pro euntis, Græcè est πορευόμενον, id est, iens, vt referatur ad τὸ πρὸσωπον. Interpres noster legit πορευόμενος, estq; magis proprium, ac facilis lapsus est ab u in v. Id est, quia ex facie eius agnoscebant eum orandi causa Ierosolymos proficisci: Samaritanis autem moris erat in monte suo orare, negantibus orationis causa proficiscendum esse in Ierusalem: atque ideo Christum recipere noluerunt. Quos cū ideo vlcisci vellent discipuli, euocato cœlitus igni, veluti aliquando Elias, volens suos Christus ad mansuetudinem inuitare, & ab appetitione vindictæ auocare, increpauit eos, dicens: Nescitis cuius spiritus estis, id est, quo spiritu acti vindictam postulatis, bono, an malo.

*Factum est autem, ambulanti bus illis in via, dixit quidam*

*ad*

ad illum: Sequar te quocumq; ieris. Dixit illi Iesus: †Vul-  
pes foueas habent, & volucres celi nidos: Filius autem ho-  
minis non habet vbi caput suum reclinet. Ait autem ad al-  
terum: Sequere me. Ille autem dixit: Domine, permitte  
mihi primum ire, & sepelire patrem meum. Dixitq; ei Ie-  
sus: Sine vt mortui sepeliant mortuos suos. Tu autem vade,  
& annuncia regnum Dei.

†Mat.8.e

Hunc scribam dicit Matthæus, & hic Dominū sequi  
cupiebat, ea qua Simon magus intentione, vt miracula  
faciendo ditesceret. Cuius intentionem exclusit, dicens:  
Filius hominis minus quàm quæcumq; creata possidet,  
cùm tamen omnium Dominus esset. Vides vulpes foueas  
habere quibus latitent, & volucres nidos: filius ho-  
minis nec etiam domunculā vbi quiescat possidet. Am-  
pliora videbis Matth.8.

Et ait alter: Sequar te Domine, sed permitte mihi primum  
renunciare his qui domi sunt. Ait ad illum Iesus: †Nemo  
mittens manum suam ad aratrum, & respiciens retrò,  
aptus est regno Dei.

† De pœ-  
nit. dist. 2.  
capit.

Priuata.

De voto

cap.

Magnæ.

Pro renunciare, Græcè est, ἀποτάξασθαι. ἀποτερόμαί  
verò significat iubeo valere. Et hoc modo sensus est: Pri-  
mum autem indulge hoc mihi, vt iubeam valere dome-  
sticos meos. Et cùm Græcè sit ἀποτάξασθαι τοῖς υἱοῖς τοῦ  
οἴκου: & τοῖς possit esse neutri generis, sensus esse po-  
te est. Permite mihi primū renunciare ijs quæ domi meæ  
sunt, siue nuncium remittere, vt scilicet cùm illis cessero  
accipiant, ad quos post me spectat hæreditas. Ei autem  
respondit Christus: Nemo mittens manum suam ad ara-  
trum, & respiciens retrò, aptus est regno Dei. Regnum  
Dei prædicationem appellat: ad quam functionem Apo-  
stolos elegit, ac discipulos suos. Sicut autem qui aran-  
dum ac bene colendum agrum suscipit, attentum ante  
se esse oportet, ne quod saxum offendat, quo impingens  
vomer frangatur, aut quouis modo agri ipsius cultura  
impediatur: ita qui agrum dominicū prædicationis ver-  
bo colendum suscipiunt, aut abdicato seculo Christum  
sequi destinarunt, proposito suo intentos semper esse  
oportet, nullamquæ in rem oculos deflectere, quæ ab eo  
illos auertat.